מסורת השׁ"ס

גמ' ס)[מגיגה ג: מגילה י. מכות יט. זבחים ס: קז: חולין ז. תמורה כא. ערכין לב:] **ב)**[מוספתא סנהדרין פ"ג] **ג)**[לעיל יד. וש"כ] סנהדרין ב. **ד)**[ל"ל דתנן] **ה)**מגילה י. זבחים קז: עדיות פ"ח מ"ו **ו)**שם [זבחים סב:] **ז)**[מגילה י. ערכין לב:] **ח)**[שם מוספ' ערכין פ"ה] **ט)**מגילה ג: י. ערכין לב. **רש"י יא)**בדפו"י כלום **יב)**והוא וי"ז בל' משכנו ומרעיונה בתחו פרש"י מרישקא בלע"ז **יג)** [שבת קיט.] **תוס' יג)**ל"ל בפ"ח **יד)**[וע"ע תוס' בילה ה: ד"ה ונקש ר"ת וכו']

הגהות הב"ח

(ס) גמ' קודם לכן ג"כ וכשם שלענין תומה כך ה"ה לענין קדושה ג"כ אע"פ שלא קידשה עכשיו רק קודם לכן קידשה גם לעתיד לבוא:

גליון השׁ"ם

רש"י ד"ה מצאו אלו עיין מה שתמה בזה בטורי אבן מגילה דף י ע"ב ד"ה כל המצות:

תורה אור

גמ' א) וַנַּלְבֵּר אֶת כָּל עָרָיו בָּעֵת הַהִוא לֹא הָיְתָה קִרְיָה אֲשֶׁר לֹא לָקָחְנוּ מֵאִתָּם שִׁשִּׁים עִיר כָּל חֶבֶל אַרְגֹּב מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן: כָּל אֵלֶּה עָרִים בְּצֻרוֹת חוֹמָה גְּבֹהָה דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ לְבַד מֵעָרֵי הַפְּרָזִי הַרְבֵּה מְאֹד:

(דברים ג, ד-ה)

ב) וְאִם לֹא יִגְאַל עַד מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְמִימָה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּעִיר אֲשֶׁר לוֹ חֹמָה לַצְּמִיתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַיֹּבֵל:

(ויקרא כה, ג)

רש"י ג) וָאַעֲלֶה אֶת שָׁרֵי יְהוּדָה מַעַל לַחוֹמָה וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדֹת גְּדוֹלֹת וְתַהֲלֻכֹת לַיְמִין מַעַל לַחוֹמָה לְשַׁעַר הָאַשְׁפֹּת:

(נחמיה יב, לא)

ד) לֹא אֲכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטֻמְאָה וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהָי עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי:

(דברים כו, יד)

מסכת פרה

פרק ז' משנה י"א

שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מְטַמְּאִין לְהַטָּאת וְהִגְבִּיהוּ זֶה עַל זֶה וְנָטַל זֶה לָזֶה קוֹצוֹ, בְּקִדּוּשׁ אֶחָד, כָּשֵׁר. בִּשְׁנֵי קִדּוּשִׁין, פָּסוּל. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אַף בִּשְׁנֵי קִדּוּשִׁין כָּשֵׁר אִם הִתְּנוּ בֵּינֵיהֶן:

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פ"ו מהל' בית הבחירה הלכה יב סמג עשין קסג:

כד ב ג ד מיי' שם פ"ו הל' יד ובבית המקדש דוקא ועיין בהלכה טו:

כה ה מיי' שם פ"ז הל' כג ולזולת תמיהת הכ"מ ע"ש:

כו ו מיי' שם פ"ו הל' טו:

כז ז מיי' פ"ח מהל' תרומות הל' ה וס"ו מהל' בית הבחירה הלכה טז חס לענין שתר א"י ועיין בכ"מ בפי"ב מהל' שמיטין הלכה טו:

כח ח מיי' פ"ח מהל' מגילה הל' ד ופי"ב מהל' שמיטין הלכה טז וע"ש בהשגות ובכ"מ:

פניני רש"י

בהר המשחה. לשון שמן דמתרגמינן משחא והוא הר הזיתים: (שבת נו:)

רבינו חננאל

זו שנאכלת על פי נביא נאכלת. כלומר נביא מתיחה וכן זו נשרפת על פי נביא:

אתמר רב הונא אמר בכל אלו תנן קסבר קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד והא דקדיש עזרא בלא מלך ובלא אורים ותומים. ואמרינן עזרא זכר קידוש בעלמא עבד דלא הוה צריך ליה. רב נחמן אמר אפילו באחת מכל אלו תנן דקדושה ראשונה אינה קדושה לעתיד לבא. ועזרא דקדיש אע"ג דלא הוו אורים ותומים שפיר עבד דבאחת מכל אלו תנן. ומותבינן עליה דרב נחמן מהא אבא שאול אומר שני בצעין היו בהר המשחה. תחתונה נתקדשה בכל אלו עליונה קדשוה בני גולה שלא במלך ושלא באורים ותומים. תחתונה שהיתה קדושה גמורה חברים[ה] ועמי הארץ נכנסין שם כו' עליונה שלא בלבד היתה קדושתה גמורה חברין אין נכנסין לשם כו' ופריק רב תנאי היא. דתנן א"ר אליעזר כשהיו בונין בהיכל היו עושין קלעים בהיכל וקלעים לעזרות כו'. א"ר יהושע [שמעתי] שמקריבין אע"פ שאין (ב"ד) [בית] כו'. מאי לאו בהא קמפלגי דר' אליעזר סבר קדושה ראשונה אינה לעתיד לבא. ור' יהושע סבר קדשה לשעתה ולעתיד לבא. ודחינן ודלמא תרוייהו קדשה לעתיד לבא סבירא להו וכל חד וחד מאי דשמיע ליה קאמר. אלא מהא דתניא א"ר ישמעאל ב"ר יוסי למה מנו חכמים את אלו שכשעלו בני הגולה מצאו אלו וקדשום כו' ופשוטה היא. ופרשנוה עוד במס' מגילה:

ה) גרלאה גירסת רבינו כמ"ש בתי' רי"ן מיגש ע"ש.

תני באחת מכל אלו. תימה דמה דחקו להגיה דכמה סתם משניות אשכחן דאית להו קדושה לעתיד לבא בפ"ק דמגילה (דף י. ושם) ובפרק בתרא דזבחים (דף קיב. ושם) דקדושת ירושלים אין אחריה היתר: **אלא בבני גולה.** אע"פ שהיה הדבר בא לידי תקלה הכניסוה כדי שימסרו עצמם עליהם יותר כשם בה שם קדושה:

דכולי עלמא קידשה לעתיד לבא. וא"ת דבפ"ק דמגיגה (דף ג. ושם) אית ליה לרבי אליעזר דלא קידשה לעתיד לבוא גבי עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית וברים מסכת בילה (דף ג.) נמי אית ליה לרבי אליעזר דעיגול בעיגולין עולה בברייתא דליטרא קציעות ומתן דאית ליה הכי קסבר תרומה בזמן הזה דרבנן כדמוכח בפרק הערל (יבמות דף פא.) וי"ל דקדושת הארץ לגבי תרומה ומעשרות בטלה והכא איירי בקדושת מחיצה דאפשר דלא בטלה משום דאיקרא נחלה וקדושת בתי ערי חומה דמייתי בסמוך נמי הוי קדושת מחיצה ואף על גב דקדושת הארץ בטלה מ"מ בפ"ק דבילה (דף ה. ושם) ביקש ר' אליעזר להפקיר כרם רבעי לעניים דמדרבנן היה צריך להוליכו לירושלים וא"ת אי בקדושת מחיצה נמי לא קידשה לעתיד לבא לרבי אליעזר מה ירויחו עניים כיון שלא יוכלו לאכלו בירושלים ואם יפדו הפירות מה ירויחו וי"ל לפי שיכולין לפדותו בשום פרוטה אע"פ ששוין הרבה ואפי' לכתחלה שרי כשאין הפסד להקדש כשאין בית המקדש קיים כדמוכח יג)בפרק בתרא דערכין (דף כט. ושם) גבי ההוא גברא דאחריתיהו לנכסי א"ל מודה רבי אליעזר דעזרא קידש לעתיד לבא קדושת מחיצה יד)

נטמא

א)על פי נביא נאכלת ועל פי נביא נשרפת: כל שלא נעשית בכל אלו כו': איתמר רב הונא אמר ב)בכל אלו תנן רב נחמן אמר באחת מכל אלו תנן רב הונא אמר בכל אלו תנן קסבר ג)קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ועזרא ד)זכר בעלמא הוא דעבד רב נחמן אמר באחת מכל אלו תנן קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא קידשה לעתיד לבא ועזרא קדושי קדיש אע"ג דלא הוו אורים ותומים איתיביה רבא לרב נחמן כל שלא נעשית בכל אלו תני באחת מכל אלו תא שמע ג)אבא שאול אומר שני ביצעין היו בהר המשחה תחתונה ועליונה תחתונה נתקדשה בכל אלו עליונה לא נתקדשה בכל אלו אלא בעולי גולה שלא במלך ושלא באורים ותומים תחתונה שהיתה קדושתה גמורה עמי הארץ נכנסין לשם ואוכלין שם קדשים קלים אבל לא מעשר שני וחברים אוכלין שם קדשים קלים ומעשר שני עליונה שלא היתה קדושתה גמורה עמי הארץ נכנסין שם ואוכלין שם קדשים קלים אבל לא מעשר שני וחברים אין אוכלין שם לא קדשים קלים ולא מעשר שני ומפני מה לא קידשוה ג)שאין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא במלך ונביא ואורים ותומים ובסנהדרין של ע"א ובשתי תודות ובשיר ולמה קידשוה למה קידשוה הא אמרת לא קידשוה אלא למה הכניסוה מפני שתורפה של ירושלים היתה ונוחה היא ליכבש משם תנאי היא ד)דתניא ה)א"ר אליעזר שמעתי כשהיו בונין בהיכל עשו קלעים להיכל וקלעים לעזרות אלא ו)שבהיכל בונין מבחוץ ובעזרות בונין מבפנים אמר רבי יהושע שמעתי ז)שמקריבין אף על פי שאין בית אוכלין קדשי קדשים אע"פ שאין קלעים קדשים קלים ומעשר שני אע"פ שאין חומה מפני שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא לאו מכלל דר' אליעזר סבר לא קידשה לעתיד לבא א"ל רבינא לרב אשי ממאי דלמא דכולי עלמא קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא ומר מאי דשמיע ליה קאמר ומר מאי דשמיע ליה קאמר וכי תימא קלעים לר' אליעזר למה לי לצניעותא בעלמא אלא הני תנאי דתניא ח)א"ר ישמעאל ברבי יוסי למה מנו חכמים את אלו שכשעלו בני הגולה מצאו אלו וקידשום אבל ראשונות בטלו משבטלה הארץ אלמא קסבר קדושה ראשונה קידשה לשעתה ט)ולא קידשה לעתיד לבא ורמינהי י)אמר ר' ישמעאל בר' יוסי וכי אלו בלבד היו והלא כבר נאמר יא)ששים עיר כל חבל ארגוב ממלכת עוג בבשן כל אלה ערים בצורות חומה גבוהה אלא למה מנו חכמים את אלו שכשעלו בני הגולה מצאו אלו וקידשום השתא הא אמרינן לקמן דלא צריכא לקדושי אלא מצאו אלו ומנאום ולא אלו בלבד אלא כל שתעלה בידך מסורת מאבותיך שמוקפת חומה מימות יהושע בן נון כל מצות אלו נוהגות בה מפני שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא קשיא דר' ישמעאל בר יוסי אדרבי ישמעאל בר יוסי איבעית אימא תרי תנאי אליבא דר' ישמעאל בר יוסי איבעית אימא חדא מינייהו ר' אלעזר בר יוסי אמרה דתניא יב)ר' אלעזר בר יוסי אומר יג)אשר לוא חומה יד)אע"פ שאין לו עכשיו והיה לו קודם (ס) לכן:

נטמא

המומה: **ומאי דשמיע ליה כו'.** ולא נא רבי יהושע לחלוק על רבי אליעזר ולא שמעיה לרבי אליעזר דאמר לא קידשה: **למה מנו כו'.** עיירות מנו חכמים בפרק בתרא דערכין שהיו מוקפות חומה מימות יהושע בן נון לענין מצות בתי ערי חומה והיה להם למנות עוד הרבה שלא מנאום: **וקידשום.** לא פירש לי במה מקודשים ערי ארץ ישראל: **קסבר לא קידשה ורמינהי כו'.** הייגו תנאי: **וכי אלו בלבד היו.** מוקפות חומה מימות יהושע בן נון: **מצאו אלו.** דרך ביאתם: **הא אמרינן לקמן.** בסיומא דהך ברייתא מסיים ואזיל לא אלו בלבד: **כל המצות האלו.** מצות בתי ערי חומה ושילוח מצורעים ושאין עושים מגרשיהן שדה:

טומאה